

MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Kompetenza Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF

Seduta tad-9 ta' April, 2025

Appell Inferjuri Numru 74/2021 LM

Francesco Cutajar (K.I. Nru. 144891(M)) eżercenti l-kummerċ bl-isem 'JCD'
(l-appellat')

vs.

RCC Co. Ltd (C 73641)
(l-appellanta')

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mis-soċjetà intimata **RCC Co. Ltd (C 73641)** [minn issa 'l quddiem 'is-soċjetà appellanta'] minn sentenza preliminari tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) [minn issa 'l quddiem 'l-Ewwel Qorti'] tal-21 ta' Ottubru, 2024, [minn issa 'l quddiem 'is-sentenza preliminari'], li ddeċidiet l-ewwel

eċċezzjoni tagħha fil-konfront tat-talbiet tar-rikorrent **Francesco Cutajar (K.I. Nru. 144891(M))** [minn issa 'l quddiem 'l-appellat'], kif ġej:

“Għal dawn il-motivi, din il-Qorti qiegħda tiċhad l-ewwel eċċezzjoni kif imressqa mis-soċjetà intimata; b’dan illi kull eċċezzjoni oħra, kif ukoll il-kap tal-ispejjeż jibqgħu impreġudikati bejn il-partijiet; u tordna l-prosegwiment tas-smiġħ ta’ din il-kawża.”

Fatti

2. Il-fatti tal-każ odjern jirrigwardaw pretensjoni għall-ħlas min-naħa tal-appellat, u dan fis-somma ta’ sebat elef mija tmienja u għoxrin Euro u disgħa u ħamsin ċenteżmu (€7,128.59) rappreżentanti l-prezz ta’ merkanzija allegatament mibjugħa u kkonsenjata lis-soċjetà appellanta.

Mertu

3. L-appellat fis-26 ta’ Marzu, 2021, ippreżenta rikors quddiem l-Ewwel Qorti fejn ħarrekk lis-soċjetà appellanta sabiex tgħid għaliex m’għandhiex tiġi kkundannata:

“...tħallas is-somma ta’ sebat elef u mija u tmienja u għoxrin ewro u disgħa u ħamsin ċenteżmu (€7128.59) rappreżentanti prezz ta’ merkanzija lilek mibjugħa u kkonsenjata li baqgħet ma tħallsitx.

Bl-ispejjeż inkluz dawk tal-mandat ta’ sekwestru kawtelatorju li qed jiġi ppreżentat kontra l-konvenuta kontestwalment u bl-imgħax skont il-liġi sad-data tal-effettiv pagament kontra l-konvenuta ngunta in subizzjoni.”

4. Is-soċjetà appellanta preliminarjament eċċepiet kif ġej permezz tat-twegiba tagħha tas-26 ta’ Mejju, 2021:

*“1. **Fl-ewwel lok**, qiegħed jiġi eċċepit n-nuqqas ta’ relazzjoni ġuridika bejn il-partijiet, stante li:*

- (i) ma jeżisti ebda kuntratt ta' bejgħ jew xort'oħra ta' kuntratt bejn l-istess partijiet u li kieku kien hemm se mai għandu jiġi provat mir-rikorrenti nnifsu; u*
- (ii) mingħajr preġudizzju għall-premess, kif jista' jirriżulta, il-merkanzija li tista' tkun mertu tal-vertenza, giet fiżikament konsenjata fl-istabbilimenti tas-soċjetà konvenuta unikament minħabba bejgħ lil terz, anke jekk għall-fini ta' appalt mogħti lill-istess terz minn soċjetà terza wkoll li tuża l-istess stabbilimenti tas-soċjetà esponenti. Din is-soċjetà terza hija s-soċjetà RCC DESIGN AND SECURITY LTD C91903; u*
- (iii) mingħajr preġudizzju għall-premess, ir-rikorrent żgur ma kienx inkarigat għall-istess appalt, li għandha tkun xi haġa paċifika bejn il-partijiet, stante li r-rikorrent qiegħed jallega kuntratt ta' bejgħ bejn il-partijiet. L-allegata merkanzija mibjugħa mir-rikorrent giet effettivament ordnata minn, mibjugħa lil u kellha tiġi konsenjata mir-rikorrent favur it-terz magħruf mir-rikorrent, bil-lok tal-konsenja jkun għal kollox irrilevanti għad-determinazzjoni tar-relazzjonijiet ġuridiċi instawrati. Dan it-terz magħruf ukoll mis-soċjetà esponenti huwa persuna naturali ta' ċittadinanza Taljana magħrufa bħala "Nino" u dak il-bejgħ allegat mir-rikorrent se mai sar sabiex "Nino" jeżegwixxi l-appalt favur is-soċjetà terza RCC DESIGN AND SECURITY LTD C91903. Dan l-istess appalt bejn l-istess soċjetà terza u "Nino" ma jinvolvi ġuridikament lir-rikorrent, u effettivament lanqas lis-soċjetà esponenti; u*
- (iv) mingħajr preġudizzju għall-premess, is-soċjetà esponenti ssostni li se mai r-relazzjoni ġuridika dwar kuntratt ta' bejgħ hija bejn ir-rikorrent u dak it-terz magħruf bħala "Nino" u li seħħ bejniethom jirriżulta għal kollox res inter alios acta għas-soċjetà konvenuta għar-raġunijiet surriferiti; u*
- (v) mingħajr preġudizzju għall-premess, l-istess "Nino" li lilu seta' sar il-bejgħ mir-rikorrent, qatt ma kien inkarigat jew seta' jaġixxi b'xi mod bħala mandatarju tas-soċjetà esponenti, wisq aktar meta l-istess "Nino" kien inkarigat b'appalt inkludenti dik l-istess merkanzija u li għaliha tħallas ukoll fil-kuntest tal-appalt rilevanti kif jista' jiġi provat."*

Is-Sentenza Appellata

5. L-Ewwel Qorti waslet għas-sentenza preliminari billi kkunsidrat is-segwenti:

“Kunsiderazzjonijiet

Din is-sentenza titratta dwar l-eċċezzjoni preliminari mressqa mis-soċjetà intimata li ma hijiex il-leġittimu kuntradittur f’dawn il-proċeduri stante li ma kienx hemm relazzjoni ġuridika bejnha u r-rikorrent.

Din il-Qorti għalhekk trid biex tistabilixxi jekk parti in kawża kienetx jew le leġittimu kontradittur tal-parti l-oħra, tivverifika jekk is-soċjetà ċitata fil-ġudizzju kinitx materjalment parti fin-negozju li, skont ir-rikorrent, ħoloq ir-relazzjoni ġuridika li minnha twieldet l-azzjoni mressqa mill-istess rikorrent.

Fil-qosor, ir-rikorrent qiegħed jitlob ħlas mis-soċjetà konvenuta għall-konsenji ta’ xogħol, u dana wara li saru ordnijiet għal tali xogħol minn persuna li għalih kienet rappreżentanta tas-soċjetà intimata; waqt illi s-soċjetà intimata tgħid li f’ebda ħin ma għamlet ordnijiet hi, iżda kienet persuna terza li kienet taħdem għal rasha mill-workshop tas-soċjetà intimata stess li kienet tagħmel l-ordnijiet, u għalhekk ma kien hemm ebda relazzjoni u ness bejnha u r-rikorrent.

Kif kienet ikkunsidrat il-Prim’Awla tal-Qorti Ċivili. (fn. 21: John Pace għan-nom u in rappreżentanza tas-soċjetà Accent Clear Traders Co. Ltd. vs Kenward Cole għan-nom u in rappreżentanza tas-soċjetà H.P. Cole Limited, Prim’Awla tal-Qorti Ċivili, 26 ta’ Frar 2001, 221/95JF; - fl-ismijiet, mogħtija nhar is-),

“il-Qorti tibda billi tirrileva li trattandosi ta’ żewġ verżjonijiet konfliġġenti, ikollha tirreferi u toqgħod mhux biss fuq id-depożizzjonijiet kontrastanti mogħtijin mill-partijiet imma testendi l-indaġni tagħha fuq il-provi dokumentali u / jew indizjarji li għandhom iwassluha għas-soluzzjoni ġusta tal-vertenza.”

Illi Qorti tal-Kummerċ fis-27 ta’ April 1992, irriteniet li:

“Illi hija ħaġa minn hewl id-dinja li normalment bniedem jikkontratta għalih inniffsu, sakemm ma jindikax li qiegħed jikkontratta f’isem ħaddieħor, jew jekk dan ma jindikax espressament, il-kontraent l-ieħor ikun raġonevolment jaf li jkun qiegħed jikkontratta f’isem ħaddieħor. **Il-piż tal-prova li min jikkontratta għamel hekk f’isem ħaddieħor tinkombi fuq min jagħmel l-allegazzjoni**”. (fn. 22: Frank Cilia noe vs Charles Scicluna, Qorti tal-Kummerċ, 27 ta’ April 1992, (Rikors Ġuramentat; 1337/90JDC) (fn. 23: *Enfasi miżjud minn din il-Qorti.*)

Fil-każ odjern, l-indizji kollha kienu li Fazio kien qiegħed jikkontratta f’isem jew bħala mpjegat tas-soċjetà intimata. Għalhekk fil-fehma ta’ din il-Qorti l-piż tal-prova li dan

kien qed jikkontratta biss f'ismu tinkombi fuq min jagħmel l-allegazzjoni u cioe is-soċjetà intimata.

Il-Qorti tibda billi tirrileva illi ma nġiebet ebda prova dwar ir-relazzjoni ta' Nino Fazio mas-soċjetà intimata, u cioé jekk dan kienx jaħdem għal rasu, kienx impjegat tagħha. Is-soċjetà intimata teċċepixxi li dan it-terz li kien jordna x-xogħol mingħand ir-rikorrent ma għandu xejn x'jaqsam magħha u kwindi hi m'hijiex il-legittimu kontradittur, iżda mbagħad naqset li ġgib din il-prova ta' nuqqas ta' ness bejniethom u cioé bejnha u bejn Fazio, filwaqt illi tikkritika lir-rikorrent li ma ġabx dan il-"prova reġina". Il-Qorti taqbel li provi f'dan is-sens kienu jitfgħu iktar dawl fuq il-vertenza, iżda tqis li dawn setgħu, anzi kellhom, jinġiebu mis-soċjetà intimata ladarba hija hi li qed tallega li dan Nino Fazio ma kellu ebda relazzjoni magħha.

Il-fatt li s-soċjetà intimata stess minn jeddha pprezentat rendikonti u ħlasijiet li hija għamlet lil dan it-terz Nino, magħruf miż-żewġ naħat, bħala prova li ma għandhiex relazzjoni mar-rikorrent; liema prova skont din il-Qorti ma tagħtix xi sostenn partikolari lill-pożizzjoni meħuda mis-soċjetà konvenuta li hija ma hijiex il-legittimu kuntradittur.

Il-Qorti tikkonsidra li l-fatt li l-ordnijiet mar-rikorrent kienu jsiru minn persuna li kienet qiegħda tidher li qiegħda taġixxi għan-nom tas-soċjetà intimata, kjarament magħrufa mis-soċjetà intimata, taħdem kemm fil-warehouse tas-soċjetà intimata kif ukoll f'siti fejn kien hemm is-soċjetà intimata, tuża l-vannijiet, u l-istationery tas-soċjetà intimata (fn. 24: Fatti mhux ikkontestati mis-soċjetà intimata), kien raġonevoli għar-rikorrent jippreżumi li dan it-terz seta' kien qiegħed jaġixxi f'isem il-kumpanija. Kienu anke jsiru l-ħlasijiet, u kien biss wara li twaqqfu l-pagamenti u ntbgħatet korrisondenza lis-soċjetà intimata li r-rikorrent sar jaf bil-kontestazzjoni tas-soċjetà intimata għall-pagament fuq it-talbiet tal-ħlas li kien hemm pendenti.

Din il-Qorti tagħmel tagħha l-insenjament tal-Qorti tal-Appell fil-materja tal-eċċezzjoni tal-legittimu kontradittur fejn il-kawża fl-ismijiet Frankie Refalo fil-kwalità tiegħu ta' direttur tal-kumpanija "Frank's Garage Ltd" għan-nom, fl-interess u in rappreżentanza tal-istess vs. Jason Azzopardi u Stanley Portelli (fn. 25: Ċitazzjoni Numru: 1365/92AJM, 5 ta' Ottubru 2001) ġie stipulat:

Din il-Qorti allura tikkonsidra illi biex tistabilixxi jekk parti in kawża kienetx jew le legittimu kontradittur tal-parti l-oħra, kellha bilfors tivverifika prima facie jekk il-persuna ċitata fil-ġudizzju kienetx materjalment parti fin-negozju li, skont l-attur, ħoloq ir-relazzjoni ġuridika li minnha twieldet l-azzjoni fit-termini proposti. Jekk dan in-ness jiġi stabbilit, il-persuna ċitata setgħet titqies li kienet persuna idoneja biex tirrispondi għat-talbiet attriċi, inkwantu dawn ikunu

jaddebitawliha obbligazzjoni li kienet mitluba tissodisfa dan inkwantu il-premessi għaliha, jekk provati, setgħu iwasslu għall-kundanna mitluba f'każ li jinstab li l-istess konvenut ma jkollux eċċezzjonijiet validi fil-liġi x'jopponi għaliha.

Dan naturalment ma jfissirx li jekk il-Qorti tiddeċiedi – kif iddeċidiet korrettement f'dan il-każ - illi l-konvenut kien ġie sewwa ċitat inkwantu jkun stabbilit li l-interess ġuridiku tiegħu fil-mertu kif propost mill-attur illi hu kellu neċessarjament ikun finalment tenut bħala l-persuna responsabbli biex tirispondi għat-talbiet attriċi kif proposti.

Kif lanqas ifisser li l-istess konvenut ma jkollux eċċezzjonijiet validi fil-mertu, fosthom dik li t-talbiet attriċi kellhom fil-fatt ikunu diretti lejn ħaddieħor jew lejn ħaddieħor ukoll inkwantu dan ikun involut fl-istess negozju u li allura seta' jiġi wkoll ċitat bħala legittimu kontradittur fil-kawża.

Id-dikjarazzjoni tal-Qorti li parti in kawża tkun legittimu kontradittur lanqas ma kienet tfisser li l-Qorti ma setgħetx, fil-konsiderazzjoni tal-eċċezzjonijiet opposti għat-talbiet, tasal għall-konkluzzjoni li l-konvenut – dikjarat prima facie legittimu kontradittur - kien wara t-trattazzjoni tal-kawża jirriżulta għal kollox estraneju għar-responsabilitajiet lilu addebitati mill-attur fl-azzjoni minnu tentata.

Minn din is-sentenza tal-appell, il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili (fn. 26: Fis-sentenza fl-ismijiet Grace Borg vs Edward Basile et., Onor Imħallef Grazio Mercieca, Rikors Ġuramentat Numru: 989/2018GM, 8 t'Ottubru 2019) siltet linji gwida dwar kif għandha tiġi ttrattata l-eċċezzjoni li konvenut ma jkunx legittimu kontradittur:

(1) l-unika indaġni li trid tagħmel il-Qorti hi jekk, fl-ipotesi li l-premessi tar-rikors ġuramentat tal-attur huma fondati, dawn jistgħux jolqtu lill-konvenut. Hekk per eżempju, azzjoni rivendikatorja istitwita kontra inkwilin ma tista' qatt tirnexxi anke jekk l-attur iġib l-aqwa prova li hu s-sid u għalhekk bla dubbju l-inkwilin imħarrek bħala konvenut ma jista' qatt ikun legittimu kontradittur.

(2) kull ma jrid jiġi stabbilit hu jekk il-konvenut kienx materjalment – u għalhekk mhux legalment ukoll – parti fin-negozju traċċjat fil-premessi.

(3) id-dikjarazzjoni tal-Qorti li parti in kawża tkun legittimu kontradittur lanqas ma kienet tfisser li l-Qorti ma setgħetx, fil-konsiderazzjoni tal-eċċezzjonijiet opposti għat-talbiet, tasal għall-konkluzjoni li l-konvenut – dikjarat prima facie legittimu kontradittur - kien wara t-trattazzjoni tal-kawża

jirriżulta għal kollox estraneju għar-responsabilitajiet lilu addebitati mill-attur fl-azzjoni minnu tentata.

(4) il-kontestazzjoni dwar l-import ta' dak in-negozju u sa fejn dan kien jiffa' xi responsabilità fuq il-konvenut appellant, jibqa' impregudikat, għax jifforma parti mill-mertu tal-kawża

(5) illi jekk il-Qorti tiddeciedi li l-konvenut kien gie sewwa ċċitat ma jfissir lanqas ma jkollux eċċezzjonijiet validi fil-mertu, fosthom dik li ttalbiet attriċi kellhom fil-fatt ikunu diretti lejn ħaddieħor jew lejn ħaddieħor ukoll inkwantu dan ikun involut fl-istess negozju u li allura seta' jigi wkoll ċċitat bħala legittimu kontradittur fil-kawża;

Konsiderata l-eċċezzjoni preliminari f'dawn it-termini, din il-Qorti tikkonkludi li fil-każ odjern is-soċjetà intimata kienet adegwament intromettiet ruħha fin-negozju li minnu oriġinat l-azzjoni, li timmerita li tirrispondi għat-talbiet attriċi dwar il-mertu.

Il-Qorti tishaq li l-jeddijiet ta' kull parti in kawża kienu u għadhom impregudikati u li dan bl-ebda mod ma jippreġudika l-eċċezzjonijiet l-oħra mressqa mis-soċjetà intimata li dwarhom din il-Qorti għadha trid tiddebera u dan b'konsistenza ma' dak li tgħallimna l-Qorti tal-Appell Superjuri fil-każ appena ċċitat.

L-Appell

6. Is-soċjetà appellanta pprezentat ir-rikors tal-appell tagħha fit-2 ta' Diċembru, 2024, fejn qiegħda titlob lil din il-Qorti sabiex:

*"... filwaqt li tagħmel referenza għall-atti miġbura u t-trattazzjoni mressqa minnha quddiem l-Ewwel Qorti, u **filwaqt ukoll li ai termini tal-Artikolu 150(1)(b) tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta titlob il-permess illi tipprezenta estratt maħruġ mill-Jobsplus li juri l-impjegati passati u prezenti tas-soċjetà esponenti** (u tirriżerva li titlob permess biex jingiebu dawk il-provi oħrajn permessi mil-Liġi jekk ikun il-każ), titlob lil din l-Onorabbli Qorti sabiex jogħgobha tirrevoka, tħassar u tannulla s-sentenza preliminari tal-Qorti tal-Maġistrati (Ċivili) (Malta) tal-21 ta' Ottubru 2024 fil-proċeduri 74/2021NHV fl-ismijiet Francesco Cutajar vs RCC Co. Ltd., u tilqa' l-ewwel eċċezzjoni tal-esponenti hekk kif dedotta fir-risposta tagħha, bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra l-appellat."*

Tgħid li l-aggravji tagħha huma dawn: (a) l-Ewwel Qorti ma kkunsidratx li hija ma kellhiex x'taqsam max-xogħlijiet tal-*aluminium*; u (b) l-Ewwel Qorti ma kinitx korretta meta kkunsidrat li hija kienet intromettiet ruħha fin-negozju.

7. L-appellat wieġeb fis-17 ta' Jannar, 2025, fejn sostna li s-sentenza preliminari timmerita konferma.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

8. Din il-Qorti ser tgħaddi sabiex tikkunsidra l-aggravji tas-soċjetà appellanta, u dan fid-dawl ta' dak li kkonstatat u ddeċidiet l-Ewwel Qorti, u tas-sottomissjonijiet magħmulin mill-appellat.

9. Is-soċjetà appellanta tgħid li l-ewwel aqgravju tagħha huwa li l-Ewwel Qorti ma kkunsidratx li hija ma kinitx involuta fix-xogħlijiet tal-*aluminium*. Tispjega li hija topera n-negozju ta' *ironmongery*, fejn timporta minn barra hija stess il-materjal, kif fisser id-direttur tagħha Clive Ciappara waqt il-kontro-eżami tiegħu tal-20 ta' Ottubru, 2023, u fejn l-iskop tan-negozju kien li tbiegħ il-prodott u mhux li tagħmel ix-xogħlijiet. Għalhekk ma kienx loġiku li tinħareġ fattura, kif fil-fatt għamel l-appellat, għall-provvista ta' *aluminium* lil kumpannija li ma tagħmilx xogħol ta' *aluminium* jew kwalunkwe xogħol ieħor. Izda hawnhekk tgħid ukoll li wieħed isib li l-fattura kienet nieqsa minn kull dettal li wieħed jistenna li jsib. Tgħid li għalhekk qatt ma seta' kien hemm ness bejn il-kontendenti.

Dwar it-tieni aqgravju tagħha, is-soċjetà appellanta tinsisti li l-Ewwel Qorti kienet skorretta meta kkunsidrat li hija kienet intromettiet ruħha fin-negozju. Tirrileva li l-pożizzjoni tagħha dejjem kienet li jekk kien hemm xi negozju, dan ma sarx

magħha, iżda ma' ċertu Nino Fazio, li la kien u lanqas huwa mpjegat tagħha. Hawnhekk l-Ewwel Qorti osservat li Nino Fazio kien imur bil-vettura tas-socjetà appellanta, jikteb id-disinnji fuq il-*letterheads* tagħha, u mhux l-ewwel darba li kien jitlob li l-merkanzija tiġi kkonsenjata fis-siti tagħha. Is-socjetà appellanta irrilevat li l-appellat saħansitra xehed, u dan irrikonoxxietu l-Ewwel Qorti, li Antonio sive Nino Fazio kien jaħdem għal rasu u ma kellux post fiss fejn jaħdem, iżda kien jagħmel użu minn vettura. Is-socjetà appellanta tgħid ukoll li l-Ewwel Qorti osservat li l-appellat kien joħroġ fatturi lil Nino Fazio personalment u oħrajn fuqha, iżda ssostni li l-istess appellat qatt ma ppreżenta l-fatturi li huwa kien ħareġ lil Nino Fazio. Hija tissottometti li ssib stramb il-fatt li l-appellat ma baqax jinsisti fuq il-kjarifika li talab mingħand id-direttur tagħha fil-kontro-eżami tiegħu tal-20 ta' Ottubru, 2023, fir-rigward tal-fattura msemija iktar kmieni. Tirrileva li l-imsemmi direttur kien ġie mistoqsi dwar *bank transfer* li kien sar min-naħa tagħha lill-appellat, iżda tgħid li fil-fatt dan it-trasferiment qatt ma sar, u kien għalhekk li d-direttur ma tħalliex ikompli jixhed. Is-socjetà appellanta fl-aħħar sottomissjonijiet tagħha tittratta t-talba tagħha għall-preżentata ta' dokumenti ulterjuri quddiem din il-Qorti, kwistjoni li l-Qorti tqis li hija sekondarja għall-aggravji, u tista' biss tiġi ttrattata fl-eventwalità li hija ssib ġustifikati l-imsemmija aggravji.

L-appellat jinsisti li s-sentenza preliminari timmerita konferma. Filwaqt li jgħid li huwa ser jittratta ż-żewġ aggravji flimkien, jissottometti li dawn huma diretti lejn l-apprezzament tal-provi li għamlet l-Ewwel Qorti, fejn is-socjetà appellanta qiegħda tippretendi li jsir apprezzament mill-ġdid tal-provi minn din il-Qorti meta dan mhux permess f'dan l-istadju tal-proċeduri. Huwa jiċcita estensivament dak li qalet l-Ewwel Qorti fis-sentenza preliminari tagħha, u jispjega x'qalu ż-żewġ

xhieda li kienu ġew prodotti quddiemha, jiġifieri huwa stess u d-direttur tas-socjetà appellanta. L-appellat isostni li jirrizulta li s-socjetà appellanta tassew naqset milli tressaq prova “*adegwata*” u “*konklussiva*” in sostenn tal-argument tagħha, iżda wkoll il-provi li saru kienu juru mod ieħor kif osservat mill-Ewwel Qorti. Hawnhekk ukoll huwa jiċcita fit-tul dak li qalet l-Ewwel Qorti.

10. Il-Qorti tgħid li s-sentenza appellata hija tajba u hija tikkondividi pjenament ir-raġunament tal-Ewwel Qorti. Ikkunsidrata l-ewwel eċċezzjoni li kienet qiegħda tressaq is-socjetà appellanta, l-Ewwel Qorti qalet li hija kienet tenuta qabel xejn tistħarreg jekk din kinitx parti min-negozju li wassal sabiex giet stabbilita relazzjoni ġuridika li fuqha tistrieħ l-azzjoni odjerna. Wara li kkunsidrat dak li qalet il-Prim’Awla tal-Qorti Ċivili fis-sentenza tagħha tas-26 ta’ Frar, 2001, fl-ismijiet **John Pace noe vs. Kenward Cole noe**, Cit. Nru. 221/95JF, dwar il-pożizzjoni li għandha tiegħu l-Qorti meta affaċċata minn żewġ verżjonijiet konfliġġenti, l-Ewwel Qorti ċċitat dak li qalet il-Qorti tal-Kummerċ fis-sentenza tagħha tas-27 ta’ April, 1992, fl-ismijiet **Frank Cilia noe vs. Charles Scicluna**, Ċit. Nru. 1337/90JDC, li “*[i]l-piż tal-prova li min jikkontratta għamel hekk f’isem ħaddieħor tinkombi fuq min jagħmel l-allegazzjoni*”, u korrettement iddikjarat li fil-każ odjern il-provi kienu juru li Nino Fazio kien qiegħed jikkontratta f’isem jew bħala mpjegat tas-socjetà appellanta. B’hekk qalet li fil-fehma tagħha kien jonqos li l-imsemmija socjetà appellanta tressaq prova kontrarja fejn kienet qiegħda tallega li huwa ma kellu l-ebda relazzjoni magħha, iżda minflok hija ma ressqet l-ebda prova in sostenn ta’ dan.

11. L-Ewwel Qorti ġustament ikkunsidrat li kien raġonevoli għall-appellat li jippreżumi li t-terz kien qiegħed jaġixxi f’isem is-socjetà appellanta għaliex l-

ordnijiet li saru mal-appellat kienu ġew magħmula minn persuna li kienet tidher li qiegħda taġixxi għan-nom tas-soċjetà appellanta magħrufa minnha stess. Ikkunsidrat ukoll li l-imsemmija terza persuna kienet qiegħda taħdem fil-maħżen tas-soċjetà appellanta u anki fis-siti fejn kienet preżenti, iżda wkoll li kienet tagħmel użu mill-vannijiet u l-*stationery* tagħha, meta dan kollu mhuwiex ikkontestat mill-istess soċjetà appellanta.

12. L-Ewwel Qorti sewwa għarfet li wara kollox il-ħlas kien dejjem sar lill-appellat, u kien biss meta waqqfu l-pagamenti lill-appellat u dan ikkomunika magħha, li l-istess appellat sar jaf li hija kienet qiegħda tikkontesta t-talba għall-ħlas ta' dak li allegatament kien għadu dovut. Filwaqt li l-Ewwel Qorti ddikjarat li hija kienet qiegħda tagħmel tagħha l-insenjament tal-Qorti tal-Appell imfisser fis-sentenza tagħha tal-5 ta' Ottubru, 2001, fl-ismijiet **Frankie Refalo noe vs. Jason Azzopardi et**, Ċit. Nru. 1365/92AJM, u ċitat estensivament dak li qalet il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fis-sentenza tagħha tat-8 ta' Ottubru, 2019, fl-ismijiet **Grace Borg vs. Edward Basile et**, Rik.Ġur. Nru. 989/2018GM, qalet li hija kienet qiegħda tqis li fil-każ odjern kien jirriżulta li s-soċjetà appellanta kienet intromettiet ruħha fin-negozju, li sussegwentement wassal għall-azzjoni odjerna.

13. Il-Qorti żżid tgħid biss li ma kienx biżżejjed għas-soċjetà appellanta kif qiegħda tinsisti, li jintwera li n-negozju li allegatament sar bejn il-kontendenti ma jagħmilx parti min-negozju li generalment hija tikkonduċi. Il-prova li hija kienet mistennija li tressaq in sostenn tal-ewwel eċċezzjoni tagħha, kellha tkun relatata proprju mal-każ odjern billi turi kif tassew il-bejgħ u l-konsenja saru lil Nino Fazio, u kif sewwa kkunsidrat l-Ewwel Qorti, dan naqset milli tagħmlu.

14. Għaldaqstant il-Qorti ma ssibx l-aggravji tas-soċjetà appellanta ġustifikati, u tiċhadhom.

Decide

Għar-raġunijiet premissi l-Qorti tiddeċiedi dwar l-appell tas-soċjetà appellanta billi tiċhdu, filwaqt li tikkonferma s-sentenza appellata fl-intier tagħha. Tibgħat l-atti lura quddiem l-Ewwel Qorti sabiex jitkompla s-smiġġ tal-kawża.

L-ispejjeż ta' dawn il-proċeduri fiż-żewġ istanzi, għandhom ikunu a karigu tas-soċjetà appellanta.

Moqrija.

**Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef**

**Rosemarie Calleja
Deputat Registratur**